

ROMANIA

ENCEFALOPATIA SPONGIFORMA BOVINA (ESB)

GHID PRACTIC pentru:

fermieri si detinatori de animale
din specia bovina, precum si
pentru medici veterinari de libera
practica imputerniciti si tehnicieni

**AUTORITATEA NATIONALA SANITARA VETERINARA SI PENTRU SIGURANTA
ALIMENTELOR**

DIRECȚIA GENERALA SANITARĂ VETERINARĂ

Bucuresti, Str. Negustori, nr. 1B, sect. 2, cod postal 023951;

tel: 3157875, fax: 3124967;

e-mail: office@ansv.ro

CE ESTE ESB?

Encefalopatia spongiforma bovina, specifica doar bovinelor adulte, este o afectiune a creierului care devine spongios ca un burete, sistemul nervos central se descompune, boala fiind mortala.

CAUZA ÎMBOLNAVIRII:

Agentii neconventionali transmisibili, numiti PRIONI.

SURSE DE INFECTIE:

> suplimentele furajere contaminate , mineralele proteice de origine animala – faina de carne, oase, sânge, organe rezultate în urma prelucrării cadavrelor, produselor si subproduselor de bovine / ovine contaminate.

> pasunea, daca pe aceeași suprafata se afla și efective de ovine sau caprine în care s-au semnalat cazuri de SCRAPIE (forma de encefalopatie spongiforma transmisibila specifica ovinelor si caprinelor).

CARE ESTE BAZA LEGALA ?

Apariția acestei boli și gradul ei crescut de pericolozitate pentru efectivele de animale aflate în exploatare a determinat instituirea unor reglementări legislative pentru controlul bolii și oprirea răspândirii acesteia.

În România, baza legala este **Regulamentul (CE) nr. 999/2001** al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă.

CUM SE SUSPECTEAZA ESB ?

Poate fi suspectat cu ESB orice animal viu, sacrificat sau mort care prezintă sau a prezentat tulburări neurologice sau de comportament sau o deteriorare progresivă a stării generale asociată cu o degradare a sistemului nervos central și pentru care informațiile adunate pe baza examinării clinice, a răspunsului la tratament, a examinării post-mortem sau a analizelor de laborator ante-mortem sau post-mortem nu permit stabilirea unui diagnostic alternativ.

Majoritatea vacilor cu ESB prezinta o dezvoltare graduala a semnelor pe o perioada de cateva saptamani, sau chiar luni, cu toate ca unele animale pot prezenta o deteriorare rapida a starii generale.

Majoritatea cazurilor de ESB prezinta cel putin unul din urmatoarele semne:

- hipersensibilitate la atingere sau sunete,
- teama / nervozitate,
- slabiciunea membrelor,

cu toate ca unele din aceste semne pot fi prezente si in alte boli.

ESB poate aparea la orice animal, de obicei peste 24 de luni, care prezinta tulburari de comportament sau semne ale unei boli nervoase, cand alte cauze nu pot fi identificate. Semnele usoare pot trece neobservate, dar stresul poate influenta starea animalelor, in special inainte de fatare, dupa fatare sau in timpul transportului.

Semnele clinice posibile ale ESB sunt:

- modificarea comportamentului;
- teama sau nervozitate (neliniste);
- reactii repetate, exagerate la atingere sau sunete;
- slabiciune a membrelor , in special a membrelor posterioare.
- refuza trecerea unor santuri sau printre garduri sau iesirea/intrarea prin usan sau mulsul;
- ocazional, agresivitate fata de alte vaci sau oameni;
- loveste necontrolat cu picioarele cand este muls;
- capul este tinut in jos, sfios.
- dificultati in ridicare , evolueaza catre decubit;
- tremuraturi;
- scaderea greutatii corporale si a productiei de lapte;
- lingere excesiva a nasului si salivatie abundenta.

Daca nu cunoasteti cauza modificarii starii de sanatate a animalului si aveti indoieli, trebuie anuntat imediat medicul veterinar de libera practica imputernicit, care isi desfasoara activitatea in raza dumneavoastra pentru continuarea investigatiilor.

Medicul veterinar de libera practica imputernicit va va vizita imediat pentru a confirma sau a elimina suspiciunea de scarpie.

DE CE ESTE IMPORTANT SA SE ANUNTE ORICE ANIMAL SUSPECT DE ESB?

ATENTIE!

OAMENII SE POT INFECTA CU PRIONII MORTALI AI ENCEFALOPATIEI SPONGIFORME BOVINE, cand consuma produse ce contin material de risc provenite de la bovine. SANATATEA OAMENILOR ESTE ÎN PERICOL.

Pana in prezent în România nu exista nici un caz de encefalopatie spongiforma bovina. (ESB)

Materialul de risc reprezentat de: craniu intelegand encefalul si ochii precum și maduva spinarii de la bovine in varsta de peste 12 luni, coloana vertebrala, intelegand creasta sacrală mediană și aripile sacrumului, precum si ganglionii de la bovine in varsta de peste 30 luni, amigdale, intestine si mezenterul trebuie eliminat si distrus prin incinerare.

ATENTIE!

Este important sa anuntati medicul veterinar animalele suspecte de ESB pentru:

- **imbunatatirea cunostintelor despre boala**
- **imbunatatirea masurilor de control si eradicare a bolii**
- **protejarea santatii si bunastarii animalelor, inclusiv a oamenilor**
- ***prevenirea dificultatilor financiare ale detinatorilor de animal datorate pierderii animalelor***

CE TREBUIE FACUT IN CAZ DE SUSPICIUNE ?

Daca observati la un animal prezenta unor semne clinice asemanatoare cu cele descrise mai sus e posibil ca animalul dumneavoastra sa aiba ESB.

In cazul suspicionarii ESB, detinatorii de animale din specia bovina **sunt obligati** sa anunte imediat medicul veterinar. Aceasta se aplica pentru bovinele aflate in ingrijirea dumneavoastra la ferma sau gospodarie, abatoare sau alte locuri.

Pentru a afla daca animalul aflat in posesia dumneavoastra are ESB trebuie efectuate teste pe probe de creier si alte tesuturi recoltate de la animal, dupa taierea sau uciderea sa.

Medicul veterinar de libera practica imputernicit, care isi desfasoara activitatea in raza dumneavoastra va va indruma asupra procedurii ce trebuie urmata in conformitate cu prevederile legale in vigoare.

ATENȚIE!

ESB ESTE O BOALA CARE SE DECLARA OBLIGATORIU, ADICA ORICE SUSPICIUNE SE ANUNTA IMEDIAT CE A FOST OBSERVATA.

Este important sa raportati de fiecare data orice animal suspect. Chiar daca nu sunteti siguri ca animalul este infectat, anuntati medicul veterinar.

Nu este nici o problema daca nu se confirma ESB, chiar si in cazul unei alarme false este important ca ati anuntat medicul veterinar.

CE SE INTAMPLA DACA NU ANUNTATI IMEDIAT MEDICUL VETERINAR CARE ISI DESFASOARA ACTIVITATEA IN RAZA DUMNEAVOSTRA?

Pentru neanuntarea unui animal suspect de scrapie pedepsele sunt foarte severe. In cazul neanuntarii unui animal suspect de scrapie, Regulamentul (CE) nr. 999/2001 stabileste ca pedepse amenzi mari sau chiar inchisoare. In plus, nu veti mai beneficia de despagubirile acordate in acest caz.

SE ACORDA DESPAGUBIRI ?

DA !

Proprietarii primesc despăgubiri pentru pierderea animalelor sacrificate sau a produselor de origine animală distruse în cazul în care prezența unei forme de EST este suspicionata sau confirmată oficial.

Aplicarea masurilor de control si eradicare a bolii presupune acordarea de despăgubiri proprietarilor de animale pentru animale sacrificate, ucise sau altfel afectate, în afara asigurărilor și plăților recuperate prin valorificarea produselor și subproduselor de la animale sacrificate, moarte sau ucise.

Medicul veterinar de libera practica imputernicit, care isi desfasoara activitatea in raza dumneavoastra va va indruma asupra procedurii ce trebuie urmata in conformitate cu prevederile legale in vigoare.

EXISTA UN PROGRAM DE SUPRAVEGHEREA ACTIVA PENTRU ESB?

DA!

În conformitate cu prevederile Regulamentului 999/2001, România este obligată să testeze prin examene de laborator **toate bovinele sacrificate pentru consum uman**, pe probe de creier recoltate de la acestea. Aceste probe trebuie colectate din abatoare.

Același regulament prevede că România este obligată să testeze prin examene de laborator toate **bovinele moarte sau suspecte** în vârstă de peste 18 luni pe probe de creier recoltate de la acestea. Aceste probe trebuie colectate direct din ferma sau gospodăria populației.

RECOMANDARI PENTRU PASTRAREA SANATĂȚII OAMENILOR ȘI A ANIMALELOR:

> este **INTERZISĂ** prin lege **sacrificarea bovinelor în ferme/gospodării**, acest lucru se poate face la abatoarele autorizate sanitare-veterinar, cu excepția situațiilor de urgență, cauzate de diferite incidente. Doar în situații de urgență, animalul este sacrificat la ferma, sub supravegherea medicului veterinar și transmis imediat la abator în vederea eliminării materialului de risc și recoltării de probe de laborator pentru testarea pentru EST.

Materialul de risc reprezentat de: craniu înțelegând encefalul și ochii precum și maduva spinării de la bovine în vârstă de peste 12 luni, coloana vertebrală, înțelegând creasta sacrală mediană și aripile sacrumului, precum și ganglionii de la bovine în vârstă de peste 30 luni, amigdale, intestine și mezenterul **trebuie eliminat și distrus prin incinerare.**

> este **OBLIGATORIE** prin lege **anunțarea de către proprietar a oricărei suspiciuni de ESB sau a morții animalelor aflate în îngrijirea detinatorilor de animale.**

> este **INTERZISĂ** prin lege **abandonarea animalelor .**

> se **INTERZICE** prin **ORDINUL** Președintelui ANSVSA nr. 42/2005, **administrarea proteinelor animale procesate în hrana animalelor de ferma.**